

[Halvgaard]

uddannelsesinstitutioner, der borger for det højeste videnskabelige niveau. Det er en nødvendighed, hvis Danmark fremover skal kunne gøre sig gældende i konkurrencen på verdensmarkedet.

Jeg siger tak for de positive tilkendegivelser om et arbejde vedrørende ændringer af styrelsesloven. Selv om de øvrige politiske partier ikke vil støtte alle vore forslag, er det vort håb, at i hvert fald enkelte kan vinde tilslutning, så der igen på vore højere uddannelsesinstitutioner kan genskabes den nødvendige og fornødne arbejdsro.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Anden næstformand (Erlendsson):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til undervisningsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

3) Første behandling af:

Forslag til folketingsbeslutning om nedlæggelse af Roskilde universitetscenter [af Halvgaard (FP) m. fl.].

(Beslutningsforslag nr. B 7. Fremsat 13/10 77).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Undervisningsministeren (Ritt Bjerregaard):

Folketinget har, som det også fremgår af bemærkningerne til forslaget, to gange tidligere behandlet fremskridtspartiets forslag om nedlæggelse af Roskilde universitetscenter, sidste gang så sent som i maj måned i år. Jeg kan for mit eget vedkommende kun sige, at jeg anser det for at være på grænsen af det acceptable, at vi nu atter i tinget skal bruge tid på dette forslag.

I øvrigt skal jeg henlede opmærksomheden på, at loven om Roskilde universitets-

center af december 1975, som åbnede mulighed for iværksættelse af særstyrereordningen, skal optages til revision i folketingsåret 1978-79, og at dette efter min mening vil være en betydelig mere rimelig anledning til at drøfte centerets fremtid.

Nørgaard Sørensen (S):

Hvis det stod til fremskridtspartiet, så havde hver måned givetvis sin seance over Roskilde universitetscenter her i folketinget. Det viser partiet med den utrættelighed og den krampagtige fastholden ved de synspunkter, som i hvert fald for tiden kun kan opfattes som sabotageforsøg mod de bestræbelser, der finder sted for at bringe Roskilde universitetscenter tilbage til sin oprindelige idé – et mål som er udtalt her fra folketingets side.

Under alle omstændigheder kan vi ikke se dette forslag som andet end et forsøg på at skabe ny unødvendig uro omkring centeret. Socialdemokratiet vil derimod afvente revisionen i 1978-79. Vi mener, det er tiden for en drøftelse af centerets fremtid, og vi vil ikke medvirke i disse af fremskridtspartiet foranstaltede seancer.

Vi kan derfor kun tilsige dette beslutningsforslag en fortsat uvenlig behandling.

Brøndlund Nielsen (V):

Roskilde universitetscenter har som bekendt voldt sig selv og os herinde mange problemer. Fra venstres side har vi deltaget i at søge problemerne løst. Som ministeren anførte, er der fastsat en tidsfrist for at se resultater. Venstre kan på den baggrund ikke medvirke til dette forslags gennemførelse, men jeg skal ikke lægge skjul på, at det er vores opfattelse, at timeglasset er ved at løbe ud, før vi når den dag, hvor vi må kunne sige, at vi har nået en stabil og varig ordning af forholdene på RUC.

Keld Andersen (KF):

Ja, så skal folketinget atter for guderne må vide hvilken gang drøfte dette meget omstridte universitetscenter, hvorom der næppe på nuværende tidspunkt kan siges ret meget nyt. Jeg skal derfor i alt væsentligt henvise til, hvad tidligere ordførere for det konservative folkeparti har udtalt om RUC.

Vort synspunkt omkring dette såkaldte uddannelsescenter er trods de mange ord,

[Keld Andersen]

der fra visse sider er brugt i forsøg på at forsvare tingenes tilstand, og trods den megen tid, dette ting har måttet bruge på denne sag som følge af den næsten konstante uro, der har været omkring RUC, fortsat det, at dette eksperiment med de videregående uddannelser, som RUC skulle være udtryk for, er et forsøg, som faldt meget uheldigt ud, ja, vel i dag kan siges at være mislykket.

Vi vedstår os naturligvis vort ansvar for universitetscenterets oprettelse, men vi må i dag erkende, at en række forhold, ikke mindst ansættelsesforhold og undervisningsformer og en overdreven lyst hos mange på RUC til en evig politiseren har været til stor skade for centerets virke og er stærkt medvirkende til den øjeblikkelige tingenes tilstand.

På denne baggrund mener jeg at kunne sige, at de oprindelige forudsætninger er bristet, og at det har vist sig at være en nærmest håbløs opgave for de mennesker, der har gjort en indsats for at få RUC til at fungere blot nogenlunde tilfredsstillende. Det gælder det eksterne rektorat, og det gælder de personer på RUC, som gerne vil give undervisningen højere prioritet end den evige politiseren gennem strejker, boykoter, nægtelser, blokader og obstruktioner, som flertallet hidtil har valgt at prioritere højest.

Det har således vist sig på det nærmeste umuligt at tilbageføre centeret til den oprindelige idé, fordi man ikke har fulgt de intentioner, der var, da man oprettede RUC. Alt for få har hidtil vist tilstrækkelig vilje til at få dette eksperiment til at fungere. Det har ikke været muligt hidtil at skabe tilstrækkelig arbejdsro for dem, som gerne vil prøve at få det hele til at virke, som det skal.

Da vi senest havde RUC til debat i denne sal, det var den 4. maj i år, udtalte den socialdemokratiske ordfører, at der efter hans opfattelse var tegn i sol og måne på, at det skulle lykkes at finde frem til en løsning. Jeg vil derfor gerne spørge regeringspartiet, om man har foretaget yderligere studier af universet i de forløbne 6 måneder, samt hvilke resultater man eventuelt kan fremvise efter disse astronomiske studier.

I retfærdighedens tjeneste vil jeg dog gerne i forbindelse med denne debat sige, at det, som jeg bedømmer situationen på RUC lige nu, ser ud, som om de, der ønsker at bruge deres tid på RUC til det, som var meningen med oprettelsen af dette center – og som i

øvrigt er meningen med ethvert andet uddannelsescenter – langsomt, men måske for sent, øger deres antal. De, som har været så stærkt medvirkende til at bringe dette center på afgrundens rand, er dog fortsat i flertal.

Konklusionen af det, jeg her har sagt, er, at vi i det konservative folkeparti har sympati for det forslag, som her er til debat, og medmindre det under den kommende udvalgsbehandling kan bevises tilstrækkeligt, at tingenes tilstand på RUC er på vej til at ændre sig, og at der på denne baggrund kan siges at være en rimelig begrundelse for at give RUC endnu en sidste chance, da vil vi støtte forslaget om at nedlægge dette center. Jeg vil i den forbindelse minde om vort eget forslag fra i foråret om at overføre det til Københavns universitet.

Mimi Jakobsen (CD):

Også jeg skal henvise til, hvad skiftende ordførere fra CD har udtalt omkring denne sag, og så blot slå fast, at centrumdemokraterne fortsat finder forholdene på RUC meget kritisable, men at centrumdemokraterne ønsker en vis videreudvikling og modernisering af vore højere uddannelser, at centrumdemokraterne ønsker Roskilde universitetscenter lagt ind under den styrelseslov, som vi ønsker strammet for samtlige højere læreanstalter, og at centrumdemokraterne derfor ikke vil bidrage til nedlæggelse af centeret nu, men at vi mener, det igennem en styrkelse af fagkyndigheden må sikres, at niveauet både for forskning og undervisning på RUC er fuldt på højde med de øvrige læreanstalters.

Vi kan derfor indtil videre ikke give noget positivt tilsagn med hensyn til at støtte det foreliggende forslag.

Ebba Strange (SF):

Da vi så sent som den 4. maj i år havde dette forslag til behandling, affødte det en lang debat i tinget på grund af de specielle forhold, der var på Roskilde universitetscenter på det tidspunkt. Jeg benyttede lejligheden til at bede om at få dokumentation i uddannelsesudvalget for de ord, der brugtes dengang som bemærkninger til forslaget. Det har jeg ikke fået. Jeg vil gerne spørge fremskridtspartiets ordfører i dag, om han i dag kan fremlægge dokumentation for det, der

[Ebba Strange]

står skrevet i bemærkningerne til forslaget, at RUC rettelig kan karakteriseres som en rent marxistisk-maoistisk indoktrineringsanstalt, der som erklæret målsætning har omstyrning af det bestående samfund, om nødvendigt med voldelige, udenomsparlamentariske midler. Det var hr. Wissing, der var ordfører i foråret. Han lovede mig den pågældende dokumentation. Jeg har endnu ikke fået den.

Vi er fra socialistisk folkepartis side glade for, at man arbejder godt på Roskilde universitetscenter i øjeblikket, og vi håber, at det er tegn på, centeret kan udvikle sig i den retning, som det var vores ønske, da vi i sin tid gik ind for dets oprettelse, nemlig som et sted, hvor der kan eksperimenteres med nye uddannelsesformer, hvor uddannelser kan integreres, og hvor der kan ske en udvikling af uddannelsesmiljøet.

Vi afviser forslaget.

Freddy Madsen (DKP):

Der har længe været behov for omfattende reformer inden for de højere uddannelser. Vores uddannelsessystem truer med at sakke bagud i forhold til udviklingen. Der er behov for eksperimenter med uddannelser med en tidssvarende form og et tidssvarende indhold. Der er behov for en forskning, der kommer de brede lag i befolkningen til gode. Det er noget væsentligt andet, fremskridtspartiet vil med dette forslag.

Uanset hvad vi ellers mener om forholdene på Roskilde universitetscenter, er det vores opfattelse, at der bliver gjort seriøse forsøg på at leve op til den stillede målsætning; men det er samtidig vores opfattelse, at de stadige og uigennemtænkte indgreb over for centeret har gjort vilkårene for disse forsøg næsten umulige. Det seneste eksempel herpå er det forsøg, som det af undervisningsministeren indsatte eksterne rektorat gør på at gennemtvinge en omfattende strukturændring for centeret trods protester fra store dele af de ansatte og de studerende. Disse indgreb tjener ikke til at støtte centerets udvikling i en fornuftigere retning.

Vi er klar over, at der fortsat er problemer med at få den daglige rutine til at fungere på centeret og med at finde samarbejdsformer, der tager hensyn til alle parter og grupperinger, men vi er samtidig af den opfattelse, at de indgreb, som folketetinget, undervisnings-

ministeren og det eksterne rektorat har gennemført eller søger gennemført over for centeret, snarere har forstærket end afhjulpet disse problemer, fordi de ikke bygger på en indsigt i de processer, som er særegne for en moderne uddannelses- og forskningsinstitution af RUCs type.

For tiden har man på Roskilde universitetscenter store vanskeligheder med at få indpasset en forskningsorganisation omkring en række institutter i de allerede etablerede arbejdsrutiner og dermed få etableret en organiseret forskning i modsætning til den hidtidige, overvejende enkeltmandsforskning. Det har bidraget yderligere til disse vanskeligheder, at det har taget undervisningsministeriet og det eksterne rektorat næsten 2 år at gennemføre sin del af sagsbehandlingen omkring de nødvendige beslutninger, som lå færdige fra centerets hånd i sommeren og efteråret 1975. Nu, da det næsten er ved at lykkes for de ansatte at få disse institutter til at fungere, har det eksterne rektorat fundet på at gennemføre en total omorganisering af centerets institutter og dets styrelsesforhold af grunde, som fortaber sig i det dunkle, og som måske heller ikke helt tåler dagens lys. I maj i år erklærede det eksterne rektorat, at alle de nødvendige beslutninger omkring institutterne var vedtaget, og i juni blev det endeligt godkendt af ministeriet. Den 19. oktober erklærede man uden nogen forudgående diskussion med centerbefolkningen, at det vil være nødvendigt med en total omstrukturering, som oven i købet indebærer en nedprioritering af forskningen, især den tværfaglige forskning, forringede vilkår for centerets problemorienterede tværfaglige uddannelser og forringede ansættelses- og arbejdsvilkår for de ansatte og for de studerende.

Den tid er forbi, hvor de ansatte og de studerende på Roskilde universitetscenter havde nogen væsentlig indflydelse på de eksperimenter, der bliver udført på centeret, og de fleste af de problemer, man dørjer med, er skabt af en uigennemtænkt planlægning og styring. Vi har før sagt, at folketetinget må erkende sit medansvar for disse problemer, og vi vil sige det igen. Det må være folketingets pligt at sørge for, at disse bølger af strukturforandringer og restriktive indgreb ophører, og sørge for at skabe betingelser for den nødvendige udbygning af centerets uddannelse og forskning under styrelsesforhold,

[Freddy Madsen]

der helt svarer til dem, man har på de øvrige universiteter og højere læreanstalter. Folketinget må give sit bidrag til at sikre gode, rolige arbejdsforhold, således at der skabes reelle betingelser for at eksperimenterer med de nye uddannelses- og forskningsformer.

På den baggrund vil jeg gerne spørge undervisningsministeren, om man forestiller sig, at de øjeblikkelige vanskeligheder på RUC, som har at gøre med arbejdsforhold, manglende ressourcer, udbygning af tilbuddene, udbygning af forskning – altså alt sammen sager, der har at gøre med indhold og studie-tilrettelæggelse – kan løses igennem nye strukturforandringer.

Niels Helveg Petersen (RV):

Det er vel næppe sidste gang, folketinget kommer til at diskutere RUC, men det er forhåbentlig sidste gang, vi skal diskutere det på et så uholdbart grundlag. Vi må afvise forslaget.

Inger Stilling Pedersen (KrF):

Det er rigtigt, som det er sagt, at vi diskuterer RUC gang på gang. Kristeligt folkeparti har jo ikke været med til at oprette universitetscenteret derude, men vi har stillet os positive over for tanken, og vi har også forsøgt at være med til, om det kunne lykkes at redde det. Som jeg sagde sidste gang, vi behandlede Roskilde universitetscenter, så er der ikke ret meget mere tålmodighed tilbage, ikke ret megen tro på, at det virkelig skulle kunne lykkes at genoprette det.

Vi stemmer ikke for det forslag, der ligger her, som det er udformet, for det siger jo ikke spor om, hvad der skal ske med det derude, men vi er nok nødt til at få sagen taget op, og det er vi villige til.

Alfred Hansen (DR):

I foråret blev der fra fremskridtspartiets side lagt stærkt pres på undervisningsministeren for at få ministeren til at skabe ro og ordnede forhold. Ellers ville fremskridtspartiet, så vidt jeg husker, opfordre ministeren til at nedlægge universitetet.

Der er blevet udfoldet store bestræbelser og ført mange forhandlinger, og resultatet er, så vidt vi kan registrere, temmelig positivt. Vi hilser med glæde, at den ro er genoprettet, og at der nu tilsyneladende arbejdes fornuft-

tigt. Tingene kører, som vi med rimelighed kan forvente, og derfor virker det noget paradoksalt, at man nu ligesom – ja, man kunne næsten fristes til at tro, at man ville puste til den ild, som åbenbart ikke rigtig brænder længere, nemlig uroen, at man ligefrem fra fremskridtspartiets side er dybt irriteret over, at der ikke rigtig er noget at angribe, og så kan man jo prøve at fremsætte et forslag, som går ud på at nedlægge universitetet, idet man måske inderst inde håber, at det vil afstedkomme vældige uroligheder.

Hvis det er de intentioner, der ligger bag forslaget, håber jeg ikke, at det skal lykkes at fremprovokere en ny uro. Vi er tilfredse med situationen, som den har udviklet sig, og vi vil spændt følge udviklingen efter den 1. februar, hvor man igen åbner for adgang til basisuddannelsen på den samfundsvidenskabelige afdeling.

Vi kan naturligvis med de ord, jeg her har fremført, ikke støtte dette forslag. Vi mener, vi må se tiden an, og vi er foreløbig fuldt tilfredse med den udvikling og den vending, som har fundet sted.

Litha Christiansen (VS):

Så er der gået et halvt år, og traditionen tro skal der derfor nu være debat om nedlæggelse af Roskilde universitetscenter. Fremskridtspartiets forslag om nedlæggelse er til at tage og føle på, og VS vender sig som tidligere naturligvis imod forslaget.

Men her kan det være på sin plads at stoppe op og se på den udvikling, som centeret faktisk har været underlagt siden starten i 1972. Her har socialdemokratiet konsekvent ført to linjer. På den ene side har man sagt, at Roskilde universitetscenter skal føres tilbage til sin oprindelige idé. I den skriftlige fremsættelse den 6. november 1975 af lovforslaget om indførelse af en særordning for centeret fastslår undervisningsministeren:

»Jeg anser de pædagogiske principper, der er grundlaget for RUCs uddannelser, for et værdifuldt alternativ til de hidtil anvendte, og jeg mener, de skal bevares.«

Denne linje blev fulgt op omkring hr. Lembourns forslag om motiveret dagsorden den 4. maj 1976. Heri hedder det:

»... at RUC føres tilbage til sin oprindelige idé.«

[Litha Christiansen]

Det var, hvad der blev sagt, men praksis blev en anden. Den praksis, der har været kendetegnende i styringen af RUC, kan nærmest betragtes som et forsøg på en langsom kvælning af centeret. I stedet for en stabilisering af centeret er der sket en stadig nedbrydning af de interne organers beslutningsstruktur. I stedet for udbygning af centeret er der sket en afvikling af forskellige uddannelser. Her tænkes naturligvis først og fremmest på lukningen af den samfundsvidenskabelige basisuddannelse og den senere beslutning om genåbning til februar 1978, men der tænkes også på alle de overbygningsuddannelser, som nu er fjernet fra centeret: læreruddannelsen, arbejdsmiljøuddannelsen og udskyldelsen af medieuddannelsen, der stadig ikke er kommet i gang. Det betyder, at centeret på længere sigt står i fare for at blive lukket, simpelt hen fordi studentergrundlaget bliver for spinkelt.

Det sidste skud på denne gren er det netop udarbejdede forslag til statut for RUC, dateret den 11. november 1977. Ud over at selve proceduren omkring udarbejdelsen af statutforslaget er uantagelig, så betyder forslaget for det første, at hovedområderne bortfalder – det betyder, at det organ, der skulle fungere fagligt bredt på centeret, og som især har betydning for basisuddannelserne, forsvinder – for det andet at det direkte valg fra lærerside til konsistorium vil bortfalde, idet der nu skal vælges én lærerrepræsentant for hvert institut. Det betyder bl. a., at den fra de borgerlige så højt besungne mindretalsbeskyttelse vil forsvinde på RUC.

For det tredje: den tværfaglighed, som man netop anså for det eksperimentelle i RUC også fra socialdemokratisk side, forsvinder totalt. Der oprettes 9 institutter, hvortil der mere eller mindre vil ske en tvangsallokering af lærere og teknisk-administrativt personale. Det betyder, at den forskning, der fremover skal foregå på RUC, vil blive snævert tilknyttet de enkelte uddannelser og ikke længere kan defineres ud fra tværfaglige problemstillinger.

Alt dette peger i retning af en permanent særadministration af RUC, en særadministration, der står i skærende kontrast til de intentioner, folkettingen har vedtaget om, at RUC skal føres tilbage til sin oprindelige idé.

Selv om jeg godt er klar over, at undervisningsministeren har den formelle kompeten-

ce til at fravige styrelsesloven for de højere uddannelser, når det gælder RUC, mener jeg, at der i dette statutforslag ligger så mange principielle problemstillinger, at jeg forventer, at dette vil blive forelagt undervisningsudvalget.

Hvis alle disse indgreb over for RUC fortsætter, vil det ikke længere være nødvendigt for fremskridtspartiet at genoptrykke dette lovforslag, for så vil centeret lukke af sig selv.

Halvgaard (FP):

Det er korrekt, at fremskridtspartiet adskillige gange har fremsat forslag om nedlæggelse af Roskilde universitetscenter. Nogle kalder det paradeforestillinger. Over for dem der mener det, også undervisningsministeren, skal jeg oplyse, at fremskridtspartiet fortsat med jævne mellemrum vil gentage forestillingerne, kaldet det paradeforestillinger eller ej, indtil det lykkes for os at få dette århundredes uddannelsesskandale elimineret og begravet.

Vi gør det i forvisning om, at når nøglen drejes om på Roskilde universitetscenter, vil ingen andre end uromagerne på centeret savne det. Det er betegnende, at et vittigt hoved med rette kaldte Roskilde universitetscenter for Roskilde urocenter.

Når fremskridtspartiet gang på gang har fremsat forslag om afvikling af RUC, er det ikke mindst af hensyn til vore børn og børnebørn, som, når de læser 1970ernes Danmarkshistorie, vil tænke, at der dog trods alt var ét ansvarligt politisk parti i dette folketing, som klart og tydeligt kunne se hele galaskaben i dette foretagende – et foretagende som er præget af et latterlig lavt fagligt niveau, studentertyranni, en ren marxistisk indoktrineringsanstalt, der som erklæret målsætning har at omstyrte det bestående samfundssystem.

Fru Ebba Strange, som ønskede beviser for, at Roskilde universitetscenter var en marxistisk indoktrineringsanstalt, kan jeg henvise til tidligere rektor Erling Olsen på Roskilde universitetscenter og til Erik Høgh, som har givet konkrete eksempler på marxistisk magtmanipulation, henholdsvis på Roskilde universitetscenter og på andre universiteter. Erik Høgh sagen minder os om, at ingen midler, selv ikke de mest beskidte, er

[Halvgaard]

for ringe til at blive taget i anvendelse, hvor det drejer sig om at erobre magten på instituttet. Professor Sløk har på linje med Erik Høgh og Erling Olsen påvist, hvorledes et fag kan ændres til marxistisk dogmatik, blot hvor studenterorganisationerne vil det, og det er jo det uhyggelige ved det hele. Disse eksempler viser os, at et hvilket som helst fag når som helst kan terroriseres ved hjælp af styrelsesloven. Der er flere professorer, lærere osv. ved uddannelsesinstitutionerne, som helt afgjort kan fremkomme med dokumentation for den indoktrinering, som er foregået.

Vedrørende centerets historie og udvikling kan jeg henvise til tidligere ordførertaler, hvor en tydelig beskrivelse er indeholdt, og skal blot henvise til de samarbejdsvanskeligheder, der stadig eksisterer på centeret, hvor de studerende åbenbart modarbejder ethvert forsøg på at bringe orden og system i tingene.

Jeg skal ikke forlænge debatten. Forslaget mener jeg taler for sig selv. Jeg skal blot til slut udtale, at det er en hån over for de mange arbejdsløse, vi har her i Danmark, over for vort erhvervsliv, ja, over for hele den danske befolkning, at der i den grad skaltes og valtes med borgernes penge til et eksperiment, som alle udmærket godt ved ikke gavner vort samfund. Det er uansvarligt på baggrund af Danmarks ulykkelige økonomiske og beskæftigelsesmæssige situation, hvis ikke dette centers virksomhed øjeblikkelig ophører.

Undervisningsministeren (Ritt Bjerregaard):

Kun to bemærkninger. Hr. Keld Andersen spurgte mig, om jeg synes, man kunne fremvise resultater i forhold til debatten i maj måned i år. Det mener jeg helt bestemt vi kan. Vi kan f. eks. pege på det forslag, der er kommet fra de 3 udefrakommende, og som nu følges op af det eksterne rektorat.

Den anden bemærkning, jeg har, er en stille undren over, at hr. Freddy Madsen og fru Litha Christiansen startede med at beklage, at vi nu endnu en gang skulle have debatten om Roskilde universitetscenter – og derefter holdt de taler, de altid har holdt, når vi har drøftet disse sager. I modsætning til de to ordførere tror jeg fortsat på, at problemer-

ne på Roskilde universitetscenter kan løses, og at vi er i gang med at løse dem.

Freddy Madsen (DKP):

Jeg synes, det er fantastisk, at undervisningsministeren i den grad kan misfortolke, hvad jeg har sagt herfra. Jeg har ikke sagt, at jeg synes, det var forkert, at vi fik en debat om Roskilde. På intet tidspunkt. Det vil også fremgå af referaterne, når de en gang kommer til at foreligge. Jeg er enig i, at på det nuværende grundlag og på det grundlag, som fremskridtspartiet giver med det foreliggende forslag, er det ikke rimeligt at diskutere. Men sagen er jo, at når vi gang på gang har disse debatter – fremkaldt af fremskridtspartiet og andre borgerlige partier – så er det, fordi der ikke er skabt det nødvendige grundlag for, at det center kunne udvikle sig efter de retningslinjer, som oprindeligt var fastlagt. Det skyldes i første række, at ministeren gang på gang lader sig presse – at de, hun har indsat dernede i det eksterne rektorat, lader sig presse – også ud over de løfter, der faktisk er givet om udviklingen dernede.

Nu går man i gang med en ny omstrukturering, på trods af at der var skabt et grundlag i det, som blev kaldt pakkeløsningen, og som man modstræbende gik med til dernede. Der var skabt et grundlag, hvorpå centeret kunne udvikles. Nu kommer man så og vil indføre nye styrelsesvedtægter, som man ikke har på andre universitetscentre. Det er det, som fører til, at vi gang på gang skal have uro om det, og det er det, der fører til, at ministeren skridt for skridt lader sig presse. Hvis den udvikling fortsætter, så behøver hverken fremskridtspartiet eller de konservative at fremsætte forslag om, at centeret skal lukkes eller standses, så vil det nemlig ske ganske af sig selv, for det er rigtigt, som det er sagt, at så vil man fratage centeret det studentermæssige grundlag, så vil man fratage det alle muligheder for at fortsætte.

Vi kan være kedede af eller glade for, at vi skal have debatterne, men sagen er, at den udvikling dernede skulle bringes ind i en gænge, så centeret kunne komme til at fungere. Men det er faktisk ikke det, undervisningsministeren bidrager til. Jeg noterede mig i øvrigt, at mens hun står her og fremfører nogle fejlagtige påstande om, hvad vi an-

[Freddy Madsen]

dre har sagt, så undlader hun at svare på de konkrete spørgsmål, som vi faktisk har stillet.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Anden næstformand (Erlendsson):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til undervisningsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

4) Første behandling af:

Forslag til lov om Statens Uddannelsesstøtte [af Freddy Madsen (DKP) m. fl.]
(Lovforslag nr. L 63. Fremsat 19/10 77).

Lovforslaget sættes til forhandling.

Forhandling

Undervisningsministeren (Ritt Bjerregaard):

Jeg skal indledningsvis beklage, at forslagsstillerne åbenbart nærer en ulyksalig kærlighed til den lov om uddannelsesstøtte af 1970, som vi, om end med betydelige forringelser, i princippet stadig lever under.

Når jeg finder, at denne kærlighed er ulykkelig, skyldes det, at den åbenbart har forsynet forslagsstillerne med skyklapper og forhindret dem i at se sig omkring og overveje, om dette støttesystem overhovedet passer til samfundet, som det er i dag. Lov om uddannelsesstøtte fra 1970 byggede på von Eyben betænkningen, der blev udarbejdet i årene 1964-1968 - det, der i dag nostalgisk kaldes de glade tressere, hvor begreber som massearbejdsløshed og økonomiske kriser knap sås som truende skyer i horisonten. Den byggede på en overbevisning om, at blot man gav dem, der uddannede sig, penge nok - og penge, dem fik man stadig flere og flere af - så nåede man snart, hvad man med rette så som det overordnede mål, nemlig at skabe, hvad der kan kaldes et uddannelsesmæssigt demokrati, det vil sige en reel ligestilling

i relation til uddannelse for unge fra alle kredse i samfundet.

Så enkelt skulle det desværre ikke vise sig at være; tværtimod synes det, som om vi med dette støttesystem i en ikke ubetydelig udstrækning kom til - måske lidt forenklet udtrykt - at tage fra de fattige for at give til dem, der skulle blive de rige, og det er naturligvis uacceptabelt.

Jeg tror derfor, man må konstatere, at et støttesystem som det, der blev skabt med 1970-loven, og som altså nu foreslås genindført, ikke passer til forholdene i dag. Jeg tror, at vi ved den kommende omformning af den dårlige uddannelsesstøtte - og vi kan ikke være uenige om, at en ændring må til - må overveje samtlige aspekter i forbindelse med uddannelsesstøtten.

Kort sagt, skønt jeg stadig er fast overbevist om det rigtige i den overordnede målsætning for uddannelsesstøtten, nemlig en lighed i uddannelsen, tror jeg i modsætning til forslagsstillerne ikke, at den endegyldigt rigtige vej én gang for alle er fundet. Jeg tror ikke, vi når målet uden løbende at indrømme og rette fejltagelser.

Som jeg tidligere har oplyst over for folkettingen, har jeg selv og mine medarbejdere i længere tid arbejdet med forslag til et nyt støttesystem. Også det byggede på ideer, der havde deres rod om ikke i 1960'erne så dog først i 1970'erne, da endnu ingen kunne forestille sig omfanget af den alvorlige og internationale krise, vi nu befinder os i. Vi er efter grundige overvejelser nået til den erkendelse, at der må endnu en runde til, og i den må vi ansuke problemerne i et videre perspektiv, end vi hidtil har gjort. Vi kan ikke længere begrænse overvejelserne til de uddannelsessøgende, der i dag hører under Statens Uddannelsesstøtte. For at få den rette logiske og rimelige sammenhæng i støttesystemet er det bl. a. nødvendigt at inddrage arbejdsløshedsunderstøttelserne og forskellig støtte efter bistandsloven under overvejelserne.

Jeg har derfor, som det vil være bekendt, anmodet det centrale uddannelsesråd om at tage hele problemkredsen omkring de uddannelsessøgendes økonomiske forhold op til kritisk overvejelse og vurdering med henblik på såvel en beskrivelse af de faktiske forhold som et forslag til en ændring af de gældende ordninger. Det centrale uddannelsesråd er